

САНА ОЛОХ

Хаймат

1931 сүл аатынны
15 күнүттэн тахсар

ССКП ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙКОМУН УОННА ҮЛЭННЭН
ДЕПУТАТТАРЫН ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТЫН ОРГАНА

№ 69 (4492) 1974 сүл. Бэс мыйн 6 күнэ ЧЭППИЭР Сманата 3 харчы

«ЛУНА-22» ЫЙ АТТЫНААБЫ ОРБИТАБА

1974 СҮЛ БЭС МЫЙН 2 КҮНҮГЭР «ЛУНА-22» АВТОМАТИЧЕСКАЯ СТАНЦИЯ ЫЙ АТТЫНААБЫ ОРБИТАБА ТААЛАРЫЛЫННА УОННА ЫЙ ИСКУССТВЕННОЙ АРГЫНЫН БУОЛЛА. СТАНЦИЯ БУ ДЫЛ ЫАМ ЫЙЫН 29 КҮНҮГЭР ЫЫТЫЛЛЫБЫТА. (ССТА).

ССРС Верховный Советын быыбарыгар диэри

10

хонук хаалла.

ПАРТИЯ ЫҢЫРЫЫТА ПЯТИЛЕТКА ҮРДҮК КИРБИИЛЭРИН ЫЛЫҢА САҢА СИТИҢИИЛЭРГЭ КӨБҮЛҮҮР

Эрилиқ Эристийн аатынан колхозка—өссө үс Кыһыл знамя

Билиги оройуонмут бири бастык хаһайыстыбатыгар—Эрилиқ Эристийн аатынан колхозка бу күнүргө улахан үрүүлээх көрө-бөлө сойотто буолан аста. Колхоз производствотун бастыгынын муньаар үлэ мастара, чулуу дьонор—манньахыттар, бостууктар, мичат сүөһүнү көрөөчүлөр, механизаторлар, хонук уонна тутуу үлэһиттэрэ, специалистар муһунулар. Муньаары колхоз парткомун секретара Н. С. Дмитриев аста.

Саха АССР Тыатын хаһайыстыбатын министрин солбулааччыта, В. К. Белослудцев 1973 сүл түмүгүнөн тыа хаһайыстыбатын бородууксуйатын ылыныа уонна сойоттоокааһынга үрдүк ситиһиннэрин иһин РСФСР Министрлерин Советын уонна Профсоюзтар Бүтүн Союзтаагы Кини Советтарын көһөрүллэ сылдьар Кыһыл знамаларын уонна харчынан бастагы биримийэлэрин, 1973 сүл түмүгүнөн колхозка бухгалтернай учуоту-отчуотунан уонна экономическай үлэни тупсарыи иһин Саха АССР Тыатын хаһайыстыбатын министерствотун уонна профсоюз обкомун көһөрүллэ сылдьар Кыһыл знамаларын уонна харчынан биримийэлэрин итиннэ 1974 сүл бастагы кварталдан түмүгүнэн республика совхозтарын, колхозтарын социалистическай куоталаһыларыгар кыайылыктарынан тахсыбытын иһин ССКП обкомун, Саха АССР Министрлерин Советын, профсоюзтар Саха уобаластаагы советтарын уонна ЫВСЛКС обкомун көһөрүллэ сылдьар Кыһыл знамаларын үрүүлээх быһымыга-майгыга туттартаата.

Муньааха дамылаты колхоз бырабыланынатын председатели солбулааччы Е. Е. Васильев өмөрдө. Ити көннүттэн колхознай тутуу иетерани, гражданакай сэрин уонна Ада дойдуну көмүскүүт Улуу сэрин атыннай кыттымылаа Е. Е. Ку-

личини үс Кыһыл знаманы ылар чирскэ тиһибит ситиһиннэринэн колхозтаахтары итиитик эвэр-дэлээтэ. Манньахыттар райсовет депутата, коммунистическай үлэ ударнига А. И. Сергеев, комсомолец Е. Е. Федорова, өссө иенатор К. А. Григорьев, Хадаар бригадатын старшай бригаданыра Н. И. Дьячкова, оройуон 1973 сылга чемпион сыматын В. Р. Толстоухов уо.д.а. тыл этилэр. Кинилэр бэйэлэрин бригадаларын, фермаларын коллективтарын үлэлэрин түмүктэрин, үрдүкүлүбүт эбэһээтэлиститибатери төлөрөр туһунан дуудуурдаахтык үлэни сымалларын туһунан кинээтилэр.

—Хадаар бригадатын сүөһүнү уонна хонуктун үлэһиттэрэ, партия ыгырымытыгар эппиэттэннэ пятилетка туттаах сылын быһааннары бодоруи иһинэ-төлөрөр иһин социалистическай куоталаһынга киирсэн үлэһиттэр, —дистэ старшай бригаданыра Н. И. Дьячкова, —Быйыл бэс мый түмүгүнөн быһааммытын үтүү валовой ылыныа 106, государство утүү атылааһынга 145 уонна эти атылааһынга 163 бырыһыан төлөрөөтүбүт. Үгүс манньахыттар ылымныт эбэһээтэлиститибатери аһара төлөрөн иһаалар. Ол иһигэр бириди ынахтарыттан А. Т. Кузьмина 1823 кг, А. М. Титова 1002 кг, Л. П. Софронова 944 кг, А. В. Софронова 890 кг үтүү атылар. Оройуон хаһайыстыбаларын биригээдэлэрин, участкаларын, отделениеларын социалистическай куоталаһыларыгар бастагы квартал уонна муус устар ий түмүктэринэн бастааммыт көһөрүллэ сылдьар Кыһыл знаманы иһин өлөрбүт. Билигин быыбар күнүн көрсө сыл агардаах былааммытын эти, үтүү государство атылааһынга, эрдээри паары көтөрүүтэ төлөрүүрүгэ уонна оттоһунга бөлөмнөһүнүн сүлүүнэ бүтөрүгэ сорукутанан үлэһиттэр. Сайынны түөрт мый-

га биригээдэ үрдүнэн бириди ынахтан 1150 кг үтүү ыырга үрдүкүлүбүт эбэһээтэлиститибани ылыныбыт.

—Колхоз экономикага сылаата салгыы бөдөргөө иһэр, —дистэ бэйэтин этиниттэр колхоз бырабыланынатын председатели Р. А. Филиппов. —Асыгыт ыарахан кыстыгы төрөөһүннээхтик түмүктэһибит. Бу знамалары туох булар хүүсүтүтүнэн сырааахтык үлэлээн ылыныбыт. Маньаха бары марахаттары саньыларыгар сүтэн, өлөрү туоратан, үрдүк производствоннай көрдөрүүлэри ситиспит колхозтаахтарга улахан махтабытын тиэрдэбит. Билигин тирээн турар сорукутарынан үтүү магыгар ылымныт үрдүк эбэһээтэлиститибитин төлөрүүнү хааччылаа, от хомууругар үчүгүйдик бөлөм-жөһүн, бүтэйи сабыы, аһыганы утары охсуһуу уо.д.а. буола-лар. Үлэбит сорох сапааларыгар, ол иһигэр үтүү быһын былаарын төлөрүүтэ, кырата суох итэбэстэр уонна ыарахаттар бааллар. Ол да

— колхоз үрдүнэн сайынны түөрт мыйга бириди фуражнай ынахтан 1100 кг үтүү ыырга ол иһигэр биригээдэлэринэн: Хостодово — 1050 кг, Хадаарга — 1150 кг, Хайахыкка — 1100 кг, Чапырга — 1100 кг;

— бостуука туттарылымыт хас бириди субан сүөһү 85 кг-тан итэһэн суох улаатарын уонна государство 95 бырыһыан үрдүк уойуулаарынан туттарылаарын ситиһэргэ;

— общественнай сүөһүгэ дөрөххөй аһыгыт бөлөмнөһүнэ төрийэр үлэни хаһаангытаагар да тупсарарга, от үлэтигэр тутуулар техника өрөмүөнүн ССРС Верховнай Советын быыбары көрсө бүтөрүгэ, Ходуба сирин ыраастааһынга, бүтэйи сабыыны бэс мыйн 5 күнүгэр диэри ситэрэргэ. Аһыганы утары охсуһууну тэитэргэ.

— сиртан үтүүтү ылымны үрдэтэр туһунан бурдук уонна хортуоннуй аһыаларыгар көрүлүбүт обработалары агрономическай көрдөбүллэргэ сеп түбөһиннэргэ ытарга;

— колхозка ааһан-суоттаан үлэлээһини күүһүрдэргэ, производство көдүүһүн салгыы үрдэтэн иһэргэ, тахсар хормуулары муну-тутурук аччатарга.

Итинник быһаачы кирбиилэри бөлөһөһөн турар, муньах кыттымылаахтара ССРС Верховнай Советын быыбарын үлэда саһа ситиһиннэринэн көрсөргө уонна быыбар күнүгэр коммунистар, партията суохтар — блоктарын

ВЫБАРЫ КОРСО

БЭЛЭМНЭНИИ ҮГЭННЭЭН БАРАР

22 №-дөөх Чапыргаагы быыбардыр участка ССРС Верховнай Советын быыбарын үрдүк төрөөһүннээхтик көрсүбэ. Участок 243 быыбардааччылар бары испиннээкэ турдулар уонна бэйэлэрин бөрөбүр-кэлэһинилэр. Куолаһы биэрер кабиналар тупсарайдык оңоһулуһулар.

Быыбарынан сибээстээн бары 18 агитатордарга, 8 политинформатордарга семинарда ытылынылар. Олорго ССРС Верховнай Советын быыбарын, республика, оройуон, колхоз быыбартаа быыбарга ситиһиннэрин туһунан ситиһини хасыйа. Тирээн турар эппиэттээх хаһаайыстыбаннай үлэлэргэ муньахтар буолтулар. Фермаларга барыт онук муньахтарга манньахыттар сайынны түөрт мыйга үтүү ылыны үрдэтигэ быһаачы сорукутары туруоруһулар. Эдэр быыбардааччылар бэйэ-

лэрин муньахтарыгар «ССРС Верховнай Совета—Советскай былаас үрдүкү органа» дьонто-мара дамылаты иһиттилэр. Кинилэр, ССКП Кини Комитетин Советскай Союз бары быыбардааччыларын, гражданыгар Игырымытын оро көтөрүллэн көрсөн, коммунистар уонна партията суохтар блоктарын кандидаттары иһин куоластарын биэрэллэригэр бири састымылаахтарыгар ыгырык ылынылар.

Быыбар иһинэ аны А. П. Борова директордаах сельскай Культура дьонитин күүһүнөн биһаарлар буолуохтара, агит-бригада төрүтлэн фермаларынан үлэһиттэрэ, онно быыбар туһунан лекциялар, бэһиһаалар оңоһулуохтара, маассабай оонньуулар төрүлүһтэрэ.

Чапыр иһилинэһин үлэһиттэрэ бэс мыйн 16 күнүгэр норуот достойнай кандидаттарын иһин куоластарын бука бары, бири иһин курдук, биэрнэхтэрэ.

Ф. СПИРИДОНОВ,
быыбардыр участка
комиссиятын председатели.

ИС СҮРЭХПИТТЭН БИҢИРЭЭТИМ

Мин, ССКП Кини Комитетин Советскай Социалистическай Республикалар Союзтарын бары быыбардааччыларын, гражданыгар Игырымытын ааһан баран, коммунистическай тутуу бары туһаайыларыгар советскай дьоннор күүрүлээх үлэлэрин сапаттан саһа кыһылыларын улаханмык астынныа уонна бу Игырымыга эппиэттээн өссө үтүгүйдик үлэһиттэрэ быһаарынык.

Ол иһиниттэн бэс мыйн 16 күнүгэр диэри, ССРС Верховнай Советыгар быыбары көрсө, добровольнай страхованине бары көрүгэр сыл агардаагы былааммын 110 бырыһыан төлөрүгэ эбэһээтэлиститибалэхпин өссө эрдэ бүтүрүгэ сорукутанан уонна бары бири итэһэхтэрибн — оройуон страховоой агелнарын — страхованине бары көрүһнэригэр сыл агардаагы эбэһээтэлиститибалэрин быыбары көрсө аһара төлөрөн тийгээлэригэр ыгырабын.

М. ЯКОВЛЕВ,

Кытааннах иһилинэһинэһи
страховоой агент.

БАСТЫҢНАР КЭККЭЛЭРИГЭР

ХАДААР. Мария Осипова, Эрилиқ Эристийн аатынан колхоз маһнаагы биригээдэтин «Юбилейнай» мичат-комсомольскай ферматын манньахыта, ССРС Верховнай Советыгар быыбар иһиннээһи күнүгэ үлэтин өрдүк иһигэйэр.

Эдэр үлэһит, былырынн фуражнай ынаһын ахсыттан өртөтүгэн 2000-тан тахса килограмм тутуу маһ, производство бастыгынын кэккэтигэр киирсибитэ.

Пятилетка туттаах сылын асыгыт бэс мыйыгар Мария бириди ынаһыттан 630-туу кг онуугар 791-дии кг, оттон кыстык аһыгыгар 863-түү кг онуугар 1042-дии кг ыыры ситистэ.

Н. ФЕДОРОВ.

достойнай кандидаттара В. П. Бещев, П. П. Самсонова, В. И. Новгородова иһин куоластарын бука бары, бири иһин курдук, биэрэллэригэр бары быыбардааччылары ыгырдылар.

А. ТУРАНТАЕВ.

Күөх сайын быйаңын өлгөмнүк сөмсүөбүт!

МЭЧЧИРЭНГ БИРИЭМЭТЭ
Б Ы Ъ А А Р Ы А Ъ А

У БУП, тымныы кыһыннаах биһиги хотугу дөйдүбүт сүөлүтэ сүрдөөх тулуурдаах уонна, үчүгэйдик көрдөххө-харайдахха, үгүт-аны дабыны бэлэччэ биэрэр дьолурдаах. Ону бэйэбит үгүс сыллаах үлэбит омыта көрдөрөб.

Мин колхознар машынысын-
таабылган отут сыла топточу
туолла. Ол усталах туоратыгар
арааа камнэри туораатыбыт. Ама
касыыттарын иһин, кырнамчык,
кыһалталаах да дыллар баа-
лара. Кураанынаа от алын-
макка сүөһүнү, этэргэ дылы,
ойоон да кэриэа тыыннаах кы-
статтар түбүлэтлэр тахсаллара. Ол
эрээри сүөһү барахсан салскы,
сайымгыт куоохха үктэринэр эрэ,
омуһаатаахха, көрүөх бөтөрөө от-
түгөр өрүһүнээччи, түүтэ-өгө
туосан кэлээччи. Куоһпүт, са-
йымгыт, тоһо да кылгыһын иһин,
бийаһнаах алай биокоча.

Ону даганыг үгүйсгээгүй. Эрилик Эристийн хөлхээс сүвсүүртгээр бийлж эмиз үчүгэй көрүдэлзини омордулар — мэтчирек түөрт айыгар хас биридн алахтан ортогулан 1100 кг үүтү ыларга абаһаэтэлистибэ ылыннылар үөһа оройуон бары ыанньыксыттарын, бөстүүктарын социалистическай куоталаһыга ағырдылар.

Биһиги — Ленин аатынан колхоз Алматаады учаастагын сүөсүһүттөрө — эриликтөр ыгырымыларын иетиг биһирэбилиниг көрүстүбүт. Кырдыга даҕаны, сайыгыгы ыйдарга ыаннык формаларыгар үлэни үчүгүйдик та-

Сүеһүттән ылымлар бөрдүүн-
субаны үрдәтин быһаарыллаах
ыйдара үүнүлөр. Бу күннөргө
оройуон бары хаһаайыстыбала-
рын сүөһүтүн итингитин үлэбит-
тэрэ, байэлэрин ис кыахтарын
ааһынан, сүөттөннөн көрөй баран,
үрдәтиллибит абһаатаалистибала-
ри ылымнан күүрөөһүнэх үлэ-
түрүмүт кэмнэрэ. Холобур, Эри-
лик Эриетинин аатынан колхоз
сүөһүһүттэрэ, сайынгы түөр-
ыйга хас биридди фуражнай
ынахтан 1100-түү килограмм
үтү ылыга соруктанан туран,
оройуон бары шаннылыксыттарын
куоталаһымыа ытырдылар. Ити
үтүө бачымы ССБП райкомун
бүрөтэ биирээбитэ уонна кыа-
ник дүүллэһинии, өйөөһүнү тэ-
рийэллэригэр бары парткөмнэри,
дартбюролары, колхозтар быра-
быдыанналарын, совхоз дирек-
циятын өйөөһүнэстэтэлээбитэ.

Үрүн илгэ дэбилччи мннар
куех бийнэг ыйдарын совхоз Ха-
тылытаары огделениетыгар хай-
дах карустулар? Бас ыйн 3
кунушээди туругуна арилктер
илгырымыларын дууаласпэтэхтер,
биирдин ыйнныксыттарынан,
ону тэгэ бутуи коллективтары-
нан абэһэтэйнетибалери ыйн-
нарбатахтар. Сии биас ыйн
тумуге хомужа илик уениа наа-
далаах оперативнай матырыбаал-
лар суох буоланнар, туох-хан-
нык кордоруулээхтарин совхоз
кылаабынай зоотехника, били-
гин директор абэвэлинеһин телор-
олорор В. Е. Постников дараны,
Хатылы огделениетын управла-

рийдэххэ, үүтү малыны үрдтөө
ниин дымч-цахчы дулууан үзэ-
лаатаххэ, үефээ мыйллар кириг-
чы ылар эрэ буюлбакка, аһар
да кмахтар бийнэхэ голору баал-
лар днэн отоххон бигарабын.

Бийнх нам ийнхнаарь ардах-
хаар киниктэн Амна кытцалла-
рыгар мээчирэн балагча тахсан
эрэр. Онон улалиирга дэулуур
биллэрдик үрдэгтэ. Бойам тусу-
лан эгэр буоллахха, аасныт Бу-
тун Союз үрдүнэн куотараһыла-
лах сылга ынахтарын ахсыттан
2713-түү килограмм үтүү шабы-
тым, ошон пийилетка тэрдүс, ту-
таах сылыгар өссө үчүгэйдик
улалиирга, көлхөһөр бастакы-
нан үс тыһынчаалах сирбиһини
ылар иһин олугу охсумматум.

Билигийн үн арга ынахгаз-
ным. Бары төрөтүүлэр. Баччаар-
га дээрэ эби амылагы бастар-
бакка сэгтэн мэлдбнт. Огу дара-
ны хойууна дээрэ биэрдбнт.
Овоо ыанымык сүөһү түртгэ кү-
лаава суох. Муус устар гонна
мам ыйдарыгар үүтү ылын бы-
лааинарын үгүспүт быдан ай-
ра толоромтубут. Мин сорудалы
таһыан муус густарга 1205, от-
тон ыам ыйыгар 500 кг үүтү
матым. Билигин үүшпүт күн аайм
эбилдэи илэр. Үам ыйын бүтэлш-
гэр түс бөйм күн аайм ороту-
пан 225—230 кг үүтү ыан тү-
тарбытам. Ити өсөө кыра, мөчч-
ранг көбөөтөрүмэ үүтү дэ ылаа
этибнт. Ону учуоттаан гонна эри-
лештар бачымынарын гонно, нн
сыйыгыт түөрт ыйга хас бир-
дин дууражнал ылахыттан 1500-
түү кг үүтү ыларга эбэлээталыс-

ТВОРЧЕСТВОМ.

Сүүдү хүннэргэ тайгызар сайы-
лыктайгаар — Мыраалга хөс-
түүт. Сана сиргэ, күохха көбөн,
онно эбин ССРС государственной
былаалыг үрдүкү органыгар
быһаарга - байамнан фериа-
быг коллективтар үөрүү-көтүү,
потомуллуу ылахан. Буолумуна
дааны: бу байаллах үчүгэй одох-
хо, кэрэ бириэмэргэ, табыгастаах
уусуугубуйага сан дараны куу-
барынык ылаалар, кутурукка со-
һуллар быраабга суох.

Бийиглы курдук бөлөөрүм-
лаах-сыгы баар кызды тууан-
мат булар табылмалат: бөлө-
түмүт кирбинки — мөх ах-
сыттан 3000 кг үтү дайаан да
аллахпына сатанар. Ошү, билди
турар, мөччирин биримэтэ бы-
лаарыда. Билигин үлөс хас
бирини чвас, мүчүтө да күндү,
иббээталиктибизин толорууну
бириметин, мөмө да былаарар.

Оноң биригэ үзэлиир дүгөсү дэрбин, оройуон бары маннык-сыктарын пүтүлөткө тутуах сядып күөх сайынын быһаарыа осомнуу сөмсөргө ыгырабын.

В. ДИОДОРОВА,
Ленин аатынан молхоз
ЫЗННЬЫКSYТА

КЫАХТАРЫН АЛҒЫНАН БАРАН

Сайынты түөрт айга өлөм үтү маанына Эрилик Эристин аатынан көлхөз сүсүтүү-төрүн үрдэтилибт өбөлгө-лөтүбэлэрин итисинэ оройун бары маанылыктыгарыгарыгарыларын уонна Калинин аатынан көлхөз Төлөй Дирингизин биригээдэтин сүбөн сүбүлүү көрөөчүлэрин өбөлгө-лөтүбэлэрин оройун сүсүтүү итисити

**Урдук ыам иһин
охсуһабыт**

Мин ааспыт — кыстыкка Нуотара уулар 240 сүүлүгүрбүт ферматыгар старшайынан татсыбытым. Оноо алта кыкс, түөрт уол буола үлэлээтибит. Сүүлүзүрбүтүн этэнигэ кыстатак, саас мууе үстөр ыйга дөйдүбүтүгар эргилээн киэрбиһиппит. Билигин Минньиэлэ ферматыгар маньыксыгынан үлээлиһин.

Билигин, Чакыр биригээдигин 25 маньыксыктара, пагытэтка тутуах сылыгар эбэх үүтү ыыр иһин социалистической хуосалаһыыга киһрсэн үлээлиһипит. Биригээдэ үрдүккэ сайынныкы түөрт ыйга биһирдн ынахтан 1100 кг үүтү ыырга эбэхээгэлиһтибэ ылынныбыт. Ол иһигэр Эбэ ферматын коллектива 1300 кг үүтү ыырга үрдүк соруугу туруорууну, Бастык ыамкыксыктар ынахтарын ахсыттан М. Н. Старостина 1380 кг, Б. А.

Бэрова 1330 кг, А. М. Махорова 1330 кг, Е. М. Кузьмина 1280 кг үүгү ымыга эб-
хээтэдистиго ызыннылар.
Мун тигэхэлэри ыбын,
олортон 910-нуу кг үүгү
ымыга сорин туророрнуул.

Бидний, Эрмэлх Эрстийн аатын, холхос сүсүүхтэрэ Бүгд Союзтаабы социалистической пуоталаһыга кирисэн, партия ынтырыгынан өрө куурдулэн тураммыт, Российской Федерация уонка бэйэбит республикабыт Кыһыл аҕаһаарын илэрүрдүк чыска тасхибиһиттэн үөрөбүт, сүргэбит көтөүлээр. Бу үрдүк наараадалар бидиһини сага ситиһилэргэ кынаттыллар уонка албатта эбээһинэсчигилэр.

А. СЕРГЕЕВА,
манньыксыт, үлэһиттэр
путаттарын өрйүүннэабы
Советын депутата.

най ынахтан 980-нуу нилограмм үүтү ыырга, ыччат сүөһүнү нөрөөччүлэр биирдин төбө суунактаары улаатыытын 80 граммга тизэрдн, сезон устата 96-лыы нилограмм төлөһүйэлэрин ситиһэргэ үрдэтиллиби эбэһэтэпистибиэлэри ылыннылар.

С. ОСИПОВ.

**СУОЛТА БЭРИЛЛИБЭТ,
БОЛБОМТО УУРУЛЛУБАТ
— БУОЛЛАБЫНА... —**

машайа В. Е. Ефимов даваны,
манньыксыттар даваны билбэт-
тэр.

Таб. Постников бийлэгт үнийн өсөрдөхүүтүнэ телефонудан Кытааных өдөөдөгкөтүн кытта көпөстөһөн торо баччаагына дээрн кордөрүүдэлрин ынта илихтээрн дэ туоһулыста, саймылыкка тахсыа фоннууруһун бэрт сууһалык быһаара өхсөлдөрүгэр дэһайда, ыччат суоһу привелин чуолкайдымрга өттө, ханнык эрэ өтчүттэри түһэрэ өхсөлдөһтөн тизэттэ.

—Бу хүннэргэ советох хаалш, — дийр В. Е. Постников, — улахангүйс түбүгүрдүм, бар болхуруус минигиетэн кэлэн ийнэр курдук. Захалдыа ферматын быйлыа олох дараны саймылыкка кеһөрүмүхүртүүн барабыт. Антах дыон дараны дымзын-уотунан эрайдыһалээр, ани бэттах рбиһи аһылыгы оһоруугу олус табыгастаах уонна тугаһа бөрт буолан ынахтара сии биһир саймылыкка тийһэн маччийһалээр. Ол гынан баран советох директор собүдөһөт курдук эһинтэ түүх диир быһаһаар...

Ити кәһинтән кылабынай зоотехник олохтоох отделение контуоратыгар телефоннуу сы-

рытга. Тух эмэ көрдөрүүнү түшүнүттөрө буолуо дии санаа-быта да, салайааччыларыттан ийи дабаны таба ылабата. Итин-тан өрдүк бийиэхэ көмөлөһөрө суох буолан. Лахалтылаатыбыт

Совхоз бийр-саамай квантут-
мар Лахалдытаары ферматыгар,
дыл бачматыгар дигри ынахти-
рын кунчэ иккита мы элорол-
лор. Бийиги кылдыбыт э-
күмүтүттөн ыла В. К. Дорогу-
нова старшайдаах хотонго ман-
ныкыктар бэйэлэрин бара от-
түлэринэн үстэ ыаһына ккир-
быттар. Ол кэннэ олгом үтү-
һин охчууу ытыаллар, ул-
тариллар эбит днааха сон дуо.
Күнчэ иккита ыаһын биричиинэ-
тэ дааны бэрт дуона суох. В. К.
Дорогунова колосиринэн, күнүс-
кү ыаа оройуон кишикээди за-
подка кыаһааги үтү кыта
бийрде киллэриллар эбит. Оной
үтү аһылар, буорту буоллар, ол-
һин үстэ ыаһыны учуотчуу-
уларсар үһү. Ону таһз 20-чэ
ыаһынныкыт үтүтү уурары-ха-
райары, муустан сойутары
кыайбат, молтох доруобуулаах
кыһи учуотчутунан аһамыт. Сов-
хоз салалтатын хоннобуу аһылар
олорор бу ферма үтүтү тутта за-
водка киллэри уолба үлэни-

хамнаһы кылайар киһини учуот-
чутунааһы анааһын кыаллыбаты-
нын баркыһиэххэ өрө сөп.

Үлэ-хамнас туртга төгс эмэ
итгинник сатархайн үрдүнэ
сөвхэй саяалтата тобо эр агтүд
биэрбит олохтоох өдөлөдөн ун-
равлааһайн Е. Е. Ермокин
парийн дуу, туох дуу араматын
илдье илэрин көрсөбүт. Туох
наадага сэлдэрбүтүн, ону дэл-
дэ ситиспэтэхитин кэскибит.

— Бүгүн тийэх хувум, — дийр В. Е. Есаямов. — Сарынэгдтэйг үлээр тахсаабын. Хөрдөрүүгү биригэдийр Г. Х. Ноктородон түммүтэ, олон барыта киниэх сытар. Бэйгэ билигин суох, өбөтүн иддэ Чуралчылаабыт, мин бу кинилэртэн илэбин, дөөчэ согору нэлээдэ дөһөддэр. Энэтэ сарын өбөтөр бу нэхээс кини кэлэ сэлдэаргыт бөөдээр наадыйар бонпуурустартыгар элпээтиэххитин сөл этэ.

Общественная сүеһүттэн аһы-
дуулу ылымны үрдэтинин тари-
йини савмай эппиэттэх күнлө-
ригэр совхоз Хатылынтаабы өтө-
дөннөһүгэр ұла-хамнас туругу
итинник. Совхоз, отделение эппи-
эттэх үлэһиттарин тыллара-
өстөрө, ыаннамысхыттар үлэлэ-
хамнастары тгөх да эһини сүөх
кэлэсэбит куруук. Оһон совхоз
салалтата, партийнай төрүттө
сөһтөөх түмүгү өнөстөллөрүгэр,
түт мамны үрдөтөр туһугар су-
һал дьһалларын ыһалларыгэр
баһарабыт.

С. АЛЕНСЕЕВ



Соловьев отделениытыгар Арбаа хотон ферматыгар 136 шиады арым манньыксыт көрөр-харайар, ыыр. Коллектив быйыл икки тыһымчаланан кирбикни ылар иһин охсубар. Бу ферма манньыксытлара ССРС Верховнай Советын быһыбарын чыһынгар социалистическай куоталаныыга кирсэя үлэтиллэр. Манна үүүү быһын соруадын И. П. Собанин, Т. С. Петрова, А. А. Соловьева эппи аһар төлөрөн иһэллэр.

Снимок: орто асхуаланы
бүтөрөн баран бу ферманы
манын кысмынан үздүн кал
бат көмөсөмөккө Алдына Со
ловьева

П. СЕДАЛИЩЕВ

ЫТЫ ИТИНИ БЭРЭЭДЭКТИЭХХЭ

Саха АССР Министрдарын Советын 1974 сыл кулун тутар 21 күнүнээри ууробар олохторун, үлэһиттэр депутаттарын Чурапчы оройуоннаабы Советын исполкома дьыа кыылаах кирэр ыарыыларын утары охсууу дьаһалларын бэлэттэбитэ. Олор иистэбэ хайдах туолан иһэллэрий?

Бу дьаһал туолуутугар тэрээһиннаахтик Соловьев (председатель Н. С. Софронов), Хатылы (председатель А. А. Сивцев), Одьулуун (председатель Ф. Р. Софронов) сельсоветтара үлэстэтиллэр. Бу иһилинэтиргэ туһата суох ыттар өлөрүлүннүлэр, нөүгүлэммит булчут ыттарга сэрэтэр быһыылар (прививалар) биризмэтигэр ытылынылар. Быһаарыы туолуутун Болугур (председатель М. Х. Адрихинский), Хадаар (председатель М. М. Мартынов), Чурапчы (председатель В. И. Романов) сельсоветтара кыайан хааччы-батылар: дьыллин ыттар өлөрүлүз иликтэр, иһилинэһэ ортотугар өйдөтүү үлэ ситэтэ суох барар, биризмэтигэр сөптөөх минэрлэри (ыстарааптааһыны, исполкома дьүүлээһини, о.д.а.) туттубаттар. Сорох сирдэргэ иһилинэһэ ситэ өйдө-батыртан дьаһалга утарыылар тахсаллар. Ордун Чурапчы салыһынытигэр үгүс гражданныр туһата суох ыттары итэллэрин сөптөөһүнэн ааһаллар, дьиктинэн нанны бири да кэдрө-вай, эбэтэр любитель-булчуттар суохтар. Көрүүнүккэ кыра орболоор көчүргээн итэр ыттарга олус үксээтэ. Оннообор уот-сай дьыллэргэ өлөрөр сорох гражданныр ыты, ыаллара сөбү-лэстэтирин үрдүнэн, итэллэр.

Республика үрдүнэн дьыа кыылаа уонна табалар иирэр ыарыыларын тарбаныта кэргэн иһэр. Булчуттар нөүгүлэммит ыттарын хайаан да оройуоннаабы булт обществотыгар (председатель В. Н. Нова) регистрациятахтаахтар, свидетельство, жетон ылыахтаахтар уонна олохтоох ветспециалисттарынан сэрэтэр быһыылары ыттарыахтаахтар. Ыттар сыппака сытыахтаахтар, бэйэ-бэйэ суох дьыллик сылдыһылара кытаанахтык бобуллар.

Иирэр ыарыы вируһа 10 сыл устата дьаар мууһун сүтэр-бэт. Онон өлүгү көмөр, таах бырабан нэбиһэр сатаимат. Ветеринарнай уонна медицинскэй үлэһиттэр кытаанахтык хонтуруоллуохтаахтар.

Быйыл саас дьыллин сылдыар ыттар-киһини ытырыыларга таһаарылына: Хадаарга, Хайахсыкка уонна Чурапчы салыһынытигэр. Бу түбэлтэлэр олохтоох ветеринарнай уонна медицинскэй үлэһиттэр өтүлэригэр хонтуруолга ылыллыах тустаахтар.

Райсовет исполкомун быһаарыыта бэрт түргэнник булгуччу толорулларын олохтоох Советтар, не дьыала оройуоннаабы отделимента, ветеринарнай уонна медицинскэй үлэ-һиттэр, иһилинэһэ ортотугар итэр-өйдөтөр үлэни киз-ник ыттан туран, хааччыахтаахтар.

ЭПИДЕМИЯНЫ УТАРЫ ОХСУУАР КОМИССИЯ.



СИР АННЫГАР... УОППУСКА

Сибирь спелеологтары уоппук-ааларын сир анныгар үлэһиттэр экспедицияларга атаарар бул-буттара ыраатта.

Быйыл саас үлэстэбит эк-спедиция Красноярск кыраай-га Саян тоолоруларга барар Ли-санскэй таспагы салгыт ү-рөттүтэ.

Красноярсктаан сылдыһыт спортсмен-подводниктар бөлө-гөрү уулан мы-быччары туол-турар сир аннынаабы өрүс 30 метр усталаах уустук участа-рым үрөттэ уонна Лисанскэй таспагыга сиссэматтар арыйд-а. Маһнаабы: арыһааччылар, «са-лапартан» бирибэстэрин олус

кизни уонна сулука маһры-нытэр спелеологтардарын иһин Космическэй дьыа ааттаатылар.

Туус маһан колониялар, ча-раас иһилинэһэтигэр үксээбит си-бэһиллэр, сир аннынаабы ийе-нин турар күөлгэр дьонкур ту-лэстэрэ—уһун уонна сылды-һыныах үлэ үгүсөһүннээх толобу-ра.

СНИМОККА: Красноярск-тан сылдыар радиотехник Лилия Чижик Лисанскэй таспагы ү-рөттөтэ «саалаарыттан» бирибэ-стэтир.

А. ПОЛЯКОВ фотота.

СССР фототехника.

Сурук бэчээттэммэтэр даһаны ТЕЛЕФОНИСТКА СЭМЭЛЭННЭ

Ленин датынан колхоз Ам-матаабы участкаһын саби-дессайе таб. В. С. Дьяковскай редакцияга сибээс оройуоннаабы үлэһиттэр сорох телефонистка-лара үлэбэ эһилинэһэ суох сыһаан-быт, кииһинэргэ куруубайда-һын түбэлтэтин таһааралларын туһунан суруйбута.

Сурук бэчээттэммэккэ өрө ир-дэбилтэ, дьаһал маһылыгыгар

мытыллыбыта. Онуоха сибээс оройуоннаабы үлэһиттэр нача-лыга таб. М. Р. Габышев маһнык эһилинэһэ бирибэ:

«Сурунна ыйаллыбыт чаччы кырдьынтаах. Кииһинэргэ ку-руубайдааһыны таһаарбытын иһин телефонистка Сивцева Люд-мила Павловнаа кытаанах сэр-этии оһоһулуна, ону тэһэ иһин премиальнаа быһылына».

КУЛЬТУРНАЙ ОЛОХ СОНУННАРА

Конкурс-концерт

Сотурутаабыта народнай театр сценатыгар Лена илин аһарин оройуоннаабы оло муукалынай оскуолаарып учууталларын зонааабы кон-курс-концертара буолла. Бу бастагы холдоһуга өрө уон-на үрдүк үрөхтөөх баллистар, пианистар, скрипачтар кы-тыһынылар.

Чурапчытаабы оло муука-лынай оскуолаатытан кон-цертна баллист А. И. Петров, скрипачка Н. Х. Брителавская уонна пианистка И. М. Ред-ченко кыттан дипломынары-нан наһараадалаһынылар. Бас-тагы степеннээх дипломыны пианистка И. М. Редченко (Чурапчы), баллист Ю. Ф. Ильин (Уус-Алдан), скрипачка Н. Х. Брителавская (Чурапчы) ылылар. Кииһилэр илин аһар-дэри зона чыһын атырдыах ыйыгар Якутскайга көмүс-күөхтэрэ. Конкурска Верочка-

ли, С. Рахманинов, Грант Григорян у.д.а. айымныла-ра оонньоннулар.

Ыалдьыттарбыт—артистар

Саха музыкальнай театрып солида Николай Баскаров са-лайлааччылаах концертнай би-рибэбэ биһиги оройуонмуту-гар гастролун бэс ыйын 1 кү-нүттэн сагаллаата. Концертка кыттыһын ылаалар билли-лээх ырыаһыттар: Николай Баскаров, Владимир Заболо-цкий, Анастасия Гоголева, о.д.а. Концерты «Эхо» дьыа муукалынай ансамбль доһ-буолдуур.

Артистар Чыапсараада, орой-уон кииһигэр ыалдьыттаа-тылар. Аны кииһилэр оонньуу-ларын Кытаанах, Сылга, Хоп-

тобо, Одьулуун, Бэлтобо, о.д.а. иһилинэһэр олохтоох-торо көрүүхтэрэ.

И. КАНДИНСКАЯ.

Народнай театр иккис пьесата

П. М. Решетников аатынан народнай театр Саха АССР искусствотун үтүлээх деп-тата И. М. Гоголев суруйбут «Хотугу сибэһи» дьыа опе-реттатын сценана таһаарда.

Сүрүн оруоллары Чаахаан-наах Хоһоронну—артистка Александра Герасимова, Та-тыһыгы—Наталья Окочешни-кова, Тиэхэ Тиэхэни—ар-тист Петр Попов, Хара Мао-туону—артистка Елизавета Попова ситиһиннээхтик оон-ньоһотулар.

Режиссёр Мария Никитина 1974 сылга бу иккис пос-тановката.

Дипломнай үлэлэрин көмүскээтилэр

Оройуоннаабы Культура дьыаһын үлэһиттэрэ Евдокия Соловьева уонна Мария Мака-рова бу күһүргэ дипломнай үлэлэригэр аһаан кииг про-граммалаах концерты туруору-лар.

Комиссия дипломанткалар үлэлэригэр «туйгуно» сыана-ны бирибэ.

Хормейстер В. Соловьева уонна балетмейстер М. Мака-рова бэлэмнээбит дипломнай концерттарып сэрин ветеран-нарын слетун кыттылаахты-ра уонна оройуон быһбар-дааччылары истигиник иһи-рээтилэр.

Якутскайдаабы культур-най-сырдатар училище вы-пускниктара В. Соловьева уонна М. Макарова 1974 сыл сагаланыарыттан орой-уоннаабы Культура дьыа-һыгар үлэһиттэр. Эдэр специа-листар иһилинэһэр айымны-лаах үлэ кииг суола арылар.

Ыччат фестивалын уонна оройуоннаабы спартакиаданы атаарыы былаана

БЭС ЫЙЫН 12 КҮНЭ

Ангитбригадалар куоталаһы-ларын түмүгүн көрүү. Министар —пароднай театр, күнүс 2 чаастан.

БЭС ЫЙЫН 13—14 КҮННЭРЭ

Комсомолга В. И. Ленин аатт-инэриллибит 50 сылынан си-бээстээн ыччат фестивала уонна фашистскай Германияныаһы 30 сыла туолуутугар аналлаах оройуоннаабы спартакиада.

Бэс ыйын 13 күнэ. Оройуон кииһинэһэ стадионка спортп-най күрэхтэһиннэр—сарыарда 10 чаастан.

Ыччат фестивалын уонна орой-уоннаабы спартакиаданын тө-рүүлээхтик аһын (мотоцикли-стар, анимеосецтар, комсомоль-скай делегациялар, спортсмен-нар, уус-уран самодеятельность кыттылаахтарын парадтара)—күнүс 2 чаастан.

Спортивной күрэхтэһиннэр—күнүс 3 чаастан.

Эр дьоннор уонна дьахталлар палейфолта күрэхтэһиннэр—күнүс 7 чаастан.

Уус-уран самодеятельность кыттылаахтарын конкурстара—үтүкүүлүүр плащадкада, күнүс 7 чаастан.

Бэс ыйын 14 күнэ. Спортивной күрэхтэһиннэр—стадионка, сар-сыарда 10 чаастан.

Уус-уран самодеятельность кыттылаахтарын конкурстара—үтүкүүлүүр плащадкада, күнүс 2 чаастан.

Фестивалы уонна спартакиа-данын үөрүүлээхтик сабын—күн-на 5 чаастан.

БЭС ЫЙЫН 19 КҮНЭ

Оройуоннаабы гидропонка ат сууруута—күнүс 7 чаастан.

БЭС ЫЙЫН

22—23 КҮННЭРЭ

Колхозтарга уонна совхозка ыһаахтар.

Оройуоннаабы тэрийэр комиссия.

Бэйэ быраабын иһин

НЬЮ-ПОРК. Сайын сагаланы-тыта АХШ-гар забастовкалар хаһааһын саһа өрө көтөдү-лүүтүнэн бэлэтэһэ. Үлэһиттэр 110 тыһымыла американскай ра-бочийдар—танас тигээччилэр тохтоотулар. Кииһилэр хаһааһы-улаатыһынары, олох-дьаһах сыһына маһааһыныан сибээс-тэи наһааһынары олохтууру уонна пенсиялар хааччыһыны таһаары модьуйаллар. Сыһыа классовай охсууу промышле-ность атын үгүс саһааларыгар эмнэ саһаанар.

ЛОНДОН. Шотландия куора-тыгар Грейнджмутка «Бритиш Петролеум» хаһааһына неби ыраастыыр бөлөһт заводун раба-чийдара бастааһылаһылар. Үлэһиттэр хаһааһы үрдөтөрү модьуйаллар. Ити түмүгэр Шот-ландияда бөлөһт атыһааһыга хаарчахтааһын олохтоһо. Үгүс заправочнай станциялар сабыһыһылар.

(СССР).

Редитор А. Е. ЧИЧИГИНАРОВ.